

Arion banki

Greining og mat á lánshæfi

Lánshæfiseinkunn		i.A3
Horfur		Stöðugar
i.AAA	i.BBB1	i.B2
i.AA1	i.BBB2	i.B3
i.AA2	i.BBB3	i.CCC1
i.AA3	i.BB1	i.CCC2
i.A1	i.BB2	i.CCC3
i.A2	i.BB3	i.CC
i.A3	i.B1	i.C

Einkunn: i.A2 var i.A3
Horfur: Stöðugar
Sértrygð skuldabréf: i.AAA, horfur stöðugar

Fjárhagur	2014	2013
Nettó vaxtatekjur	24.220	23.800
Nettó þjónustutekjur	13.309	11.223
Hrein virðisbreyting	2.135	-680
Rekstrartekjur	53.990	44.348
Hagnaður fyrir skatta	29.083	18.273
Hagnaður	28.594	12.657
Heildar eignir	933.736	938.850
Heildar skuldir	771.524	793.903
Heildar eigið fé	160.711	140.089
Áhættugrunnur eigna	696.010	720.822
Eiginfjárbáttur A	21,80%	19,20%
CAD hlutfall	26,30%	23,60%
Kostnaðarhlutfall	50,10%	57,30%
Útlán / Innlán	142,32%	134,74%
Arðsemi eigin fjár	18,60%	9,20%
Hlutfall vandræðalána	4,40%	6,30%

Einkunn

Mat Reitunar á lánshæfi Arion banka er **i.A2 með stöðugum horfum.** **Lánshæfismatið hefur því hækkað úr i.A3 með stöðugum horfum.**

Samantekt – sterkir innviðir en brothætt umhverfi

Áframhaldandi bati í eignagæðum, hækkanði eiginfjárbáttur A, góð arðsemi af kjarnastarfsemi og ágætar hagvaxtarhorfur eru meginástæður hækkunar á lánshæfiseinkunn. Úrvinnsla vandræðalána hefur gengið samkvæmt áætlun og gæði lánasafnsins hafa aukist til muna auk þess sem hlutfall íbúðalána í lánasafni hefur hækkað og veðstaða áfram batnað samhliða hækkanði fasteignaverði.

Almennt byggir lánshæfismatið á góðum rekstri, sterkri markaðsstöðu, batnandi áhættudreifingu, háu eiginfjárlutfalli og sterku lausafjárhlutfalli, ásamt líklegum stuðningi Seðlabankans ef til kæmi. Jafnframt er minnkandi óvissa um gæði eigna bankans og afskriftapörf fer minnkandi. Efnahagshorfur eru ágætar og framtíðarhorfur bankans góðar. Á hinn bóginn stafar bankanum hættu af þeirri óvissu sem felst í losun fjármagnshatta og uppgjöri við þrotabú bankanna. Einnig er óvissa tengd ýmsum málaferlum og þá helst vegna verðtryggðra og gengisbundinna lána.

Horfur eru á að lánshæfi bankans gæti batnað enn frekar þegar óvissuþættir í rekstrarumhverfinu skýrast betur, með bættum gæðum útlánasafnsins og stöðugleika í rekstri.

Lánshæfismat Reitunar byggir á innlendu mati en ekki alþjóðlegu og því er i. fyrir framan einkunnarbókstafina. Innlent metur lánshæfi út frá besta innlenda lántakandanum, þ.e. ríkissjóði, og áhættu eins og hún horfir við innlendum fjárfestum. Viðmiðunareinkunn besta innlenda lántakans, ríkissjóðs, er i.AAA. Alþjóðlegt mat hinsvegar miðar einkunn út frá besta alþjóðlega lántakandanum og áhættu eins og hún horfir við alþjóðlegum fjárfestum.

Sterkt vörumerki og samkeppnisstaða

Arion banki er einn af þremur stóru bönkunum hér á landi. Vörumerkið er sterkt og tekjur koma í nokkuð jöfnum hlutföllum frá einstaklingum og fyrirtækjum. Á síðasta ári breikkaði bankinn starfssvið sitt þegar hann eignaðist 98% í Valitor. Sé horft til lengri tíma hefur bankinn góðar undirstöður til að ná góðri og stöðugri arðsemi. Núverandi viðskiptalíkan er hefðbundið og á sér langa sögu. Bankinn á að geta náð fram stöðugleika í rekstri vegna traustrar og dreifðrar kjarnastarfsemi.

Sterk fjárhagsstaða

Fjárhagsstaða bankans er afar sterk. Eiginfjárlutfallið er 26,3% og þar af er eiginfjárláttur A (CET 1) 21,8%. Lausafjárþekja (LCR) er mæld sem hlutfallið á milli lausafjäreigna og vænts útlæðis næstu 30 daga við álagsaðstæður. Var hún í árslok 2014 254% í erlendum myntum og 174% í heild, þ.e. samanlagt í íslenskum krónum og erlendum myntum. Hvort tveggja er vel umfram lágmarkskröfur skv. nýjum reglum Seðlabankans sem eru 100% í erlendum myntum og 80% í heildina. Jafnframt er vogunarhlutfallið (e. leverage ratio) sterkt eða 15,4% þrátt fyrir að vera heldur lægra en hjá hinum innlendu bönkunum. Gert er ráð fyrir að þegar þessu hlutfalli verði komið formlega í gagnið í ársbyrjun 2019 muni verða miðað við að það verði að lágmarki 3% Tier 1.

Ýmsir áhættuþættir og óvissa eru enn til staðar sem kalla á sterka fjárhagsstöðu bankans eins og áður hefur verið nefnt. Eiginfjárlutfall Arion banka sem og annarra íslenskra banka er hærra en þekkt annarsstaðar í Evrópu. Hinsvegar er gert ráð fyrir almennt hækkandi eiginfjárlutfalli vegna fyrirhugaðra breytinga á Basel III reglunum sem innleiddar verða í Evrópu skv. CRD IV tilskipuninni. Lágmarks eiginfjárláttur á kerfislega mikilvæga banka í Sviss mun til að mynda hækka í 19% og 15,5% í Danmörku. Það er því eðlilegt í þessu ljósi að Arion banki og aðrir íslenskir bankar búi við afar sterka eiginfjárstöðu þar sem vanskilahlutföll eru enn hærra en í þessum löndum auk þess sem óvissa er tengd losun fjármagnshafna, uppgjöri við þrotabúin og niðurstöðu yfirstandandi dómsmála.

Aukin arðsemi eiginfjár

Arðsemi eiginfjár var 18,6% árið 2014 samanborið við 9,2% árið 2013. Betri árangur í kjarnastarfsemi og lækkun kostnaðarhlutfalls hafa mest áhrif á hækkunina.

Uppistaðan í afkomu bankans líkt og áður var vaxtamunur en hann lækkaði lítillega á milli ára, var 2,9% 2013 en 2,8% 2014. Aukinn fjármagnskostnaður, hærra hlutfall íbúðalána í lánasafni og minni verðbólga eru helstu ástæðurnar fyrir lægri vaxtamun. Þjónustutekjur námu um 21,5% af heildartekjum bankans líkt og á fyrra ári og hreinar þjónustutekjur jukust lítillega á milli ára.

Kostnaðarhlutfall bankans lækkaði talsvert á milli ára. Árið 2014 var hlutfallið 50,1% samanborið við 57,3% árið 2013. Kostnaðarhlutfall er einn liður í því að meta skilvirki bankans. Skýringuna á hækkuninni er að finna í lægri tekjum frekar en hærra kostnaði en ráðist hefur verið í aðgerðir til lækkunar á kostnaði á síðustu misserum.

Lækkandi vaxtamunur hefur ekki neikvæð áhrif á lánshæfismatið þar sem helstu ástæður lækkunarinnar draga að öðru leyti úr áhættu. Hærra hlutfall íbúðalána dregur úr áhættu í lánasafni og lægri verðbólga rýrir ekki lánshæfi bankans. Hærra hlutfall bundinna innlána dregur úr áhættu

bankans en vaxtakjör bundinna innlána eru hærrí en óbundinna sem skýrir að hluta aukinn fjármagnskostnað.

Reitun telur bankann eiga góða möguleika á því að viðhalda góðri og stöðugri afkomu.

Dreifðari fjármögnun

Innlán eru stærsti hluti fjármögnunar bankans eða um helmingur hans. Því fylgja bæði kostir og gallar. Fjármögnun hans er að verða dreifðari og er hann m.a. stærsti útgefandi sértryggðra skuldabréfa hér á landi. Bankinn gaf út víxla í fyrsta skipti á síðasta ári og fór í erlenda skuldabréfaútgáfu í evrum.

Bankinn þarf að geta mætt umtalsverðum samdrætti innlána í framtíðinni og þarf því að tryggja aðgengi sitt að markaðsfjármögnun. Þar sem mikið af innlánnum bankans eru óbundin, er töluvert ójafnvægi í tímalengdum vaxtaberandi eigna og skulda. Vegna sterkrar lausafjárstöðu getur bankinn hinsvegar að mati Reitunar tekið á sig umtalsvert útstreymi innlána, t.d. í tengslum við losun fjármagnshafða og uppgjör við þrotabú bankanna.

Aukin fjölbreytni í fjármögnun bankans hefur jákvæð áhrif á lánshæfismat.

Meiri gæði útlána

Bankinn hefur náð góðum árangri í að lækka hlutfall vandræðalána og auka gæði lánasafnsins. Vinnu við endurskipulagningu lánasafns bankans er nú nær lokið og er hlutfall vandræðalána bankans í samræmi við væntingar. Áfram er þó svigrúm til að lækka hlutfallið þó svo því fari að verða takmörk sett.

Hærra hlutfall lánveitinga til íbúðarkaupa styrkir lánshæfismat bankans en 42,7% útlána bankans voru íbúðalán í lok árs 2014. Vöxtur útlána bankans var eingöngu í íbúðalánum árið 2014. Hækkandi fasteignaverð styrkir einnig lánasafnið vegna betri veða.

Lán til tengdra aðila sem hlutfall af eiginfjárþætti A eru nær eingöngu til hlutdeildarféлага Arion banka.

Dreifð starfsemi en í einu litlu hagkerfi

Samþjöppunaráhætta í útlánnum er enn töluverð. Hún er hinsvegar ógætlega dreifð innan þess hagkerfis sem bankann starfar í. Allar líkur eru á að þessi áhætta haldist svipuð á næstu misserum. Bankinn starfar aðeins í einu litlu hagkerfi og meðan svo er þá er verður um allnokkra samþjöppunaráhættu að ræða í alþjóðlegum samanburði.

Íslenskar aðstæður

Sérstakar aðstæður á Íslandi, m.a. vegna fjármagnshafða og stórra þrotabúa hafa neikvæð áhrif á alþjóðlega lánshæfiseinkunn bankans.

Íslenskt hagkerfi er sveiflukennt. Sveiflukennt hagkerfi hefur neikvæð áhrif á lánshæfismat. Bankinn er þó með hátt eiginfjárhlutfall og því góðan viðnámsþrótt gagnvart mögulegum áföllum.

Sveiflukennt rekstrarumhverfi kemur í veg fyrir hærrí einkunn en fjármagnshöft og tíðar breytingar í skatta- og lagaumhverfi auka óvissuna í rekstrarhorfum bankans. Opinberar álögur, t.d. bankaskatturinn, hafa leitt til minni arðsemi. Draga mun úr óvissu í

rekstrarumhverfi með tímanum, sem að öðru jöfnu mun hafa jákvæð áhrif á lánshæfi bankans.

Samkvæmt neyðarlögum njóta innstæður forgangs umfram aðrar kröfur. Ekki er sérstaklega tekið tillit til þess í lánshæfismatinu, heldur sýnir einkunnin lánshæfismat á öllum almennum kröfum og innlánnum til samans.

Lágt lánshæfi ríkissjóðs og fjármagnshöft hafa neikvæð áhrif á lánshæfi bankans á alþjóðlegum markaði. Bætt lánshæfismat ríkissjóðs getur haft jákvæð áhrif á aðgengi að erlendum mörkuðum og bætt kjör erlendar fjármögnunar bankans. Losun gjaldeyrishaftra og uppgjör við erlenda kröfuhafa er liður í því að bæta bæði lánshæfismat ríkisins og Arion banka. Fjölbreyttari fjármögnun, án mikillar veðsetningar, getur leitt til hærra lánshæfismats.

Helstu styrkleikar og áskoranir sem lánshæfismatið tók mið af eru eftirfarandi:

Helstu styrkleikar

- Hátt eiginfjárlutfall (e. CAR), 26,3%
- Lausafjárstaða sterk og umtalsvert yfir kröfum Seðlabankans
- Öflug kjarnastarfsemi viðheldur traustum rekstri til framtíðar
- Eignagæði fara vaxandi, m.a. vegna lækkunar vandræðalána, hærra hlutfalls íbúðalána og hærra fasteignaverðs
- Sterk markaðsstaða
- Alhliða fjármálaþjónusta
- Dreifðari fjármögnun
- Batnandi efnahagsástand með auknum hagvexti

Helstu áskoranir/ógnanir

- Losun fjármagnshaftra og uppgjör við þrotabú
- Samþjöppun í lánabók og hlutabréfaeign
- Mikil laga- og stjórnvaldsóvissa
- Fáir, stórir eigendur
- Innlán njóta forgangs umfram almennar kröfur samkvæmt neyðarlögum

Horfur

Horfur eru stöðugar í lánshæfismati Arion banka.

Sértryggð skuldabréf

Arion banki hefur samhliða eigin lánshæfismati látið vinna lánshæfismat á þeim sértryggðu skuldabréfum sem bankinn hefur gefið út.

Lánshæfismatið er að finna hér: www.reitun.is

Efnisyfirlit

Einkunn.....	1
Samantekt – sterkir innviðir en brothætt umhverfi.....	1
Sértryggð skuldabréf.....	4
Efnisyfirlit.....	5
A. HUGLÆGIR ÞÆTTIR.....	6
Vörumerki og samkeppni.....	6
Rekstrarstöðugleiki.....	9
Skipulag og áhættuvilji.....	10
Eftirlitskerfi, verklag og heimildir.....	12
Lagaumhverfi og eftirlitsstofnanir.....	13
B. HLUTLÆGIR ÞÆTTIR.....	14
Rekstur og eigið fé.....	14
Fjármögnun.....	16
Lausafjárstaða.....	17
Útlánaáhætta og gæði eigna.....	17
C. UTANAÐKOMANDI STUÐNINGUR.....	21
Seðlabankinn sem lánveitandi til þrautavara.....	21
Rekstur, efnahagur og kennitölur.....	22
Fyrirvarar.....	24

A. HUGLÆGIR ÞÆTTIR

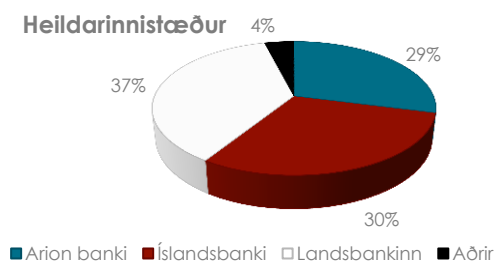
Vörumerki og samkeppni

Góð samkeppnisstaða er mikilvæg forsenda þess að banki geti viðhaldið traustum rekstri og aukni virði sitt. Til að tryggja góða samkeppnisstöðu þarf vörumerki að vera sterkt. Góð samkeppnisstaða og sterkt vörumerki geta haft afgerandi áhrif á stöðu og afkomu banka, sérstaklega í erfiðu efnahagsumhverfi. Svigrúm bankans til að beita sér í samkeppni og viðhalda sterki markaðsstöðu, mun aukast þegar vinnu við endurskipulagningu er lokið og meiri víska liggur fyrir um niðurstöðu þeirrar stóru verkefna sem framundan eru.

Einn af þremur stóru

Arion banki er með sterka stöðu í viðskiptabankastarfsemi og eignastýringu en einnig í sjóðastýringu og kortaviðskiptum. Bankinn keypti hlut Landsbankans í Valitor á árinu 2014, sem áður hafði verið hluti af samstæðuuppjöri bankans. Eftir viðskiptin á Arion banki 98% hlut í Valitor. Bankinn er að koma ógætlega út úr þeirri endurskipulagningar- og uppbyggingarvinnu sem þegar hefur verið unnin. Bankinn hefur verið að styrkja stöðu sína á fasteignamarkaði með nýjum lánveitingum. Ný tækifæri eru að myndast, m.a. á fasteignalánmarkaði, með aukinni veltu, á verðbréfamarkaði, vegna nýskráninga á hlutabréfamarkaði og almennt vegna aukinnar áherslu stjórnvalda á að efla fjárfestingu. Jafnframt hafa skuldir fyrirtækja lækkað mikið á síðustu árum sem eykur möguleika þeirra á frekari lántökum. Fjárfestingar hafa einnig verið í lágmarki en horfur eru á auknum fjárfestingum á næstu árum og þar með aukinni eftirspurn eftir lánsfé.

Viðskiptavinir banka eru yfirleitt nokkuð tryggir „sínur“ banka auk þess sem lántakendum getur reynst erfitt að skipta um banka sökum kostnaðar. Tryggð viðskiptavina hefur haldist þrátt fyrir hrun og þá erfiðleika sem bankinn, líkt og hinir bankarnir, hefur gengið í gegnum. Mynd 1 sýnir að u.þ.b. þriðjungur heildarinnstæðna í íslenska bankakerfinu er hjá Arion banka.

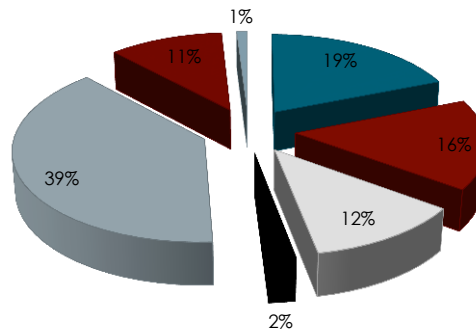

Mynd 1
Heimild: Arion banki

Bankinn er með 23 útibú viðsvegar um landið til að þjóna sínum viðskiptavinum. Markaðshlutdeild bankans er 25-35% á flestum þeim sviðum sem hann starfar. Þjónustuframboð er breitt og telur bankinn mikilvægt að viðhalda þeirri breidd sökum smæðar innlends markaðar. Allir stóru bankarnir þrír hafa svipað viðskiptalíkan og veita allir alhliða fjármálaþjónustu. Reitun telur tækifæri vera framundan í lánveitingum en hlutur bankans í lánveitingum til heimila stóð í stað milli ára og nemur 19% en markaðshlutdeild í lánum til fyrirtækja jókst um 3% milli ára og hefur bankinn nú 18% hlutdeild á þeim markaði eins og sjá má á myndum 2 og 3.

Lánveitingar til heimila í árslok 2014

- Arion banki
- Íslandsbanki
- Landsbankinn
- Aðrir bankar
- Íbúðalánasjóður
- Lífeyrissjóðir
- Aðrar fjármálastofnanir

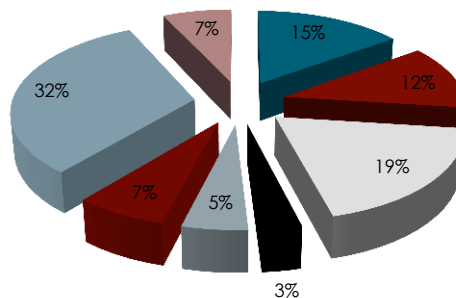

Mynd 2

Heimild: Arion banki

Lánveitingar til fyrirtækja í árslok 2014

- Arion banki
- Íslandsbanki
- Landsbankinn
- Aðrir bankar
- Íbúðalánasjóður
- Lífeyrissjóðir
- Erlendar fjármálastofnanir
- Aðrar fjármálastofnanir

Mynd 3

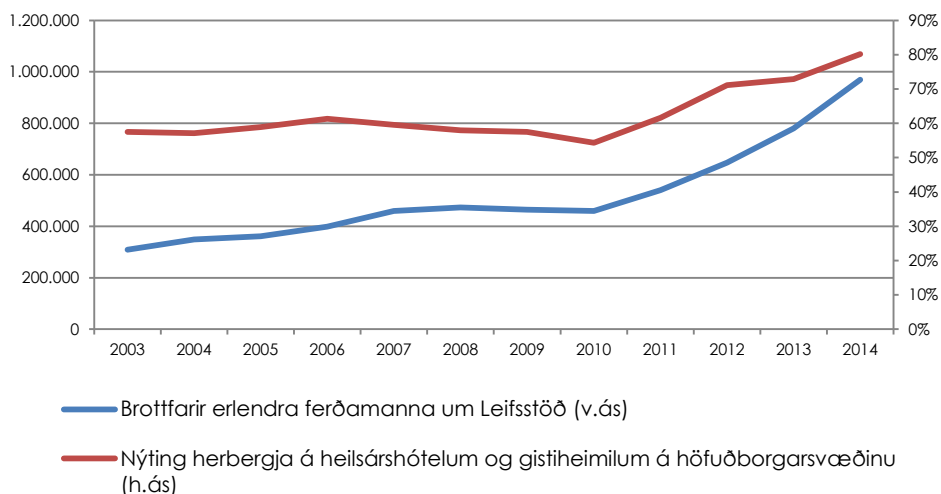
Heimild: Arion banki

Efnahags- og rekstrarumhverfi

Hagvöxtur á síðasta ári var heldur minni en spáð hafði verið eða 1,9% og lækkaði úr 3,6% árið 2013. Á meðan hagvöxturinn árið 2013 var að mestu leyti drifinn áfram af miklum vexti í þjónustuútflytningi þá var hagvöxturinn í fyrra að mestu leyti vegna aukinnar einkaneyslu, fjárfestinga og þjónustuútflytningi. Einkaneysla á föstu verðlagi jókst um 3,7% á síðasta ári. Fjármunamyndun jókst um 13,7% árið 2014 og útflytningur um 3,1%, þar af jókst útflytningur á vörum um 1,5% og þjónustu um 4,9%. Innflytningur tók verulega við sér á síðasta ári og jókst hann um tæp 10% milli ára. Horfur eru á áframhaldandi hagvexti sem verður drifinn áfram af þjónustuútflytningi, ásamt aukningu í fjárfestingu og einkaneyslu. Fjárfestingar í orkufrekum iðnaði á borð við kísilver og virkjanir þeim tengdum eru að fara af stað.

Mikill vöxtur hefur verið í komum erlendra ferðamanna í gegnum Flugstöð Leifs Eiríkssonar undanfarin ár. Á árinu 2014 komu um 969 þúsund erlendir ferðamenn hingað til lands í gegnum flugstöðina sem var um 24% aukning frá fyrra ári. Á síðustu fjórum árum hefur erlendum ferðamönnum fjölgað um 111% eða um 20,5% að meðaltali á ári. Á fyrstu þremur mánuðum ársins 2015 hafa erlendum ferðamönnum fjölgað um 31% frá sama tíma í fyrra. Nýting herbergja á heilsárshótelum og gistiheimilum á höfuðborgarsvæðinu hefur farið úr því að vera í kringum 60% á árunum 2003 til 2010 í 80% á síðasta ári. Búast má við að erlendum ferðamönnum haldi áfram að fjölga á komandi árum með tilheyrandi jákvæð áhrif á hagkerfið. Fjölgun ferðamanna kallar á stóru aukningu fjárfestingu í hótélum,

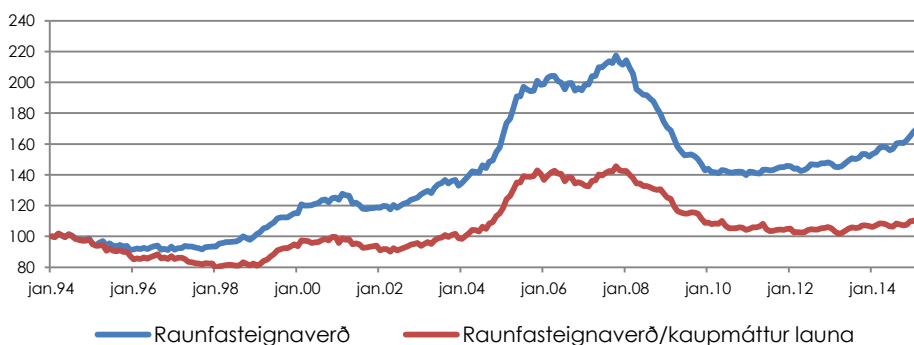
gistiheimilum og í ýmsum fjárfestingum tengdum uppbyggingu ferðamannastaða sem virkileg þörf er á. Horfur eru á að hagvöxtur verði yfir 3% að meðaltali á árunum 2015-2017.

Mynd 4a

Heimild: Hagstofa Íslands

Fyrir banka skiptir afkoma fyrirtækja og heimila höfuðmáli. Kaupmáttur launa hækkaði að meðaltali um 3,7% á síðasta ári milli ára sökum lágrar verðbólgu eftir að hafa vaxið um 1,7% að meðaltali 2013 frá fyrra ári. Óvissa ríkir um komandi kjarasamninga en svo virðist vera að það lendi saman stál í stál í samningaviðræðum og verkföll líkleg á komandi mánuðum. Miklar launahækkunar ríkisstarfsmanna og stjórnarmanna í skráðum fyrirtækjum hafa veitt illu blóði í kjaraviðræðurnar. Raunverð íbúða, þ.e.a.s. hækkun umfram almennt verðlag, hækkaði um 18% frá loka árs 2009 til mars 2015. Á síðastliðnum tólf mánuðum hefur raunfasteignaverð hækkað um 7%. Á mynd 4b má sjá þróun raunfasteignaverðs frá árinu 1994 til mars 2015. Frá hruni hafa vextir á verðtryggðum íbúðalánum lækkað, þannig að afborganir af nýjum lánum hafa lækkað. Kaupendur íbúða þurfa því að borga lægra hlutfall af launum í dag en kaupendur sambærilegra íbúða hafa gert frá því fyrir hrun. Fasteignaverð hefur farið hækkandi og telur Reitun að raunverð íbúða muni hækka á næstu árum.

Mynd 4b

Heimild: Reitun, Þjóðskrá Íslands og Hagstofa Íslands

Afkoma fyrirtækja hefur einnig farið batnandi. Skuldir íslenskra fyrirtækja hafa farið lækkanði á undanförunum árum. Fyrirtækjum er farið að fjölga á nýjan leik þar sem gjaldprotum hefur farið fækkandi og vöxtur hefur verið í nýskráningum einkahlutafélaga. Horfur eru á að lægri skuldir fyrirtækja muni á næstu árum leiða til aukinna fjárfestinga hjá fyrirtækjum og hugsanlega meiri lántöku. Aðgerðir

ríkisstjórnarinnar í tengslum við lækkun skulda heimila mun hafa jákvæð áhrif á bankana með því að draga úr skuldsetningu heimila. Reitun gerir ráð fyrir að bankarnir geti lánað aftur út til heimila og fyrirtækja þá fjármuni sem þeir fá með uppgreiðslu skulda heimila í tengslum við aðgerðir ríkisstjórnarinnar.

Fjármagnshöftin eru einn stærsti þátturinn sem bíður úrlausnar en þau hafa víðtæk áhrif á íslenskt efnahagssumhverfi. Óvissa ríkir enn um losun haftanna en teikn virðast vera á lofti um aðgerðir ríkisstjórnarinnar varðandi losun þeirra. Pólítísk áhætta er enn umtalsverð. Áhættan á að ólögur á fjármálastarfsemi verði auknar eru til staðar. Í heildina lítið eru þó horfur banka á Íslandi ágætar og líkur á áfalli litlar.

Rekstrarstöðugleiki

Stöðugleiki í rekstri er mikilvæg forsenda góðs lánshæfismats. Til að tryggja stöðugleika er afar mikilvægt að ná góðri áhættudreifingu með fjölbreyttri starfsemi ásamt öflugum eftirlitskerfi.

Áfram beðið eftir niðurstöðum dómstóla

Aukinn stöðugleiki er að myndast í afkomu bankans samhliða batnandi lánasafni, samanber umfjöllun í síðari kafla um gæði eigna. Enn eiga dómur hins vegar eftir að falla sem skera úr um lögmæti lána þó svo farið sé að sjá fyrir endann á niðurstöðum varðandi gengisbundnu lánin. Meiri óvissa er varðandi verðtrygghðu lánin þó svo bankinn telji að þau verði ekki dæmd ólögmæt. Óvissa er í tekjumyndun og afkomu meðan beðið er endanlegra niðurstaðna. Tafla 1 sýnir vaxtamun, hreinar þóknatekjur og aðrar tekjur síðastliðin þrjú ár.

Tekjuskipting Arion Banka (m.kr.)	2014		2013		2012	
Vaxtamunur	24.220	45%	23.800	54%	27.142	55%
Hreinar þóknatekjur	13.309	25%	11.223	25%	10.748	22%
Aðrar tekjur	16.461	30%	9.325	21%	11.612	23%
Samtals	53.990	100%	44.348	100%	49.502	100%

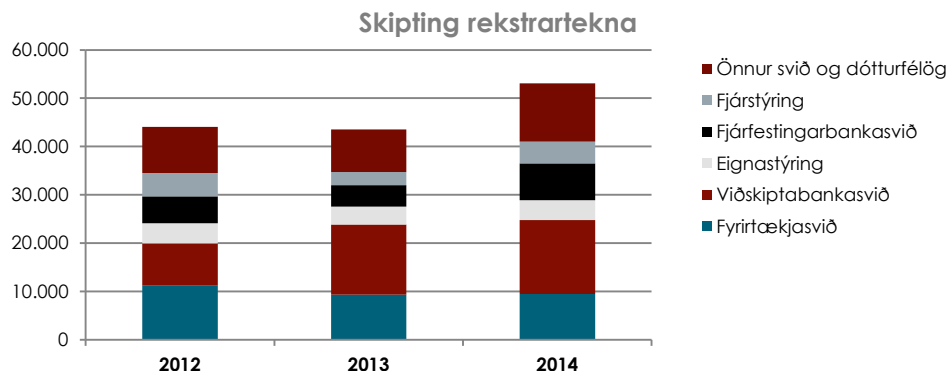
Tafla 1
Heimild: Arion banki

Stöðugleiki vegna traustrar og dreifðrar kjarnastarfsemi

Sé horft til lengri tíma hefur bankinn góðar undirstöður til að ná betri og stöðugri afkomu. Núverandi viðskiptalíkan er hefðbundið og á sér langa sögu. Kjarnastarfsemi bankans er viðskiptabankastarfsemi sem byggir bæði á inn- og útlánum auk annarra tekjusviða og er ágætlega dreifð. Starfsemi bankans samanstendur af fimm megin starfspáttum: fyrirtækjasviði, viðskiptabankasviði, eignastýringarsviði, fjárfestingarbankasviði og fjárstýringu. Rekstrartekjur allra sviða jukust á árinu 2014. Hlutfallsleg skipting tekna á milli sviða árið 2014 breytist lítið milli ára. Fjárfestingabankasvið jók tekjur sínar um 71% milli ára og hækkaði úr 10% í 14% af heildartekjum bankans. Tekjur viðskiptabankasviðs stóðu nánast í stað, fóru úr 14,6 ma.kr. í 15,3 ma.kr. Einstaklingsviðskipti vega hlutfallslega þungt sem er mikilvægt, sérstaklega á tímum óvissu og óstöðugleika, þar sem þau viðskipti gefa almennt af sér jafna og tryggja afkomu.

Mynd 5 sýnir rekstrartekjur (e. operating income) helstu afkomusviða bankans. Þessi dreifing starfseminnar er styrkur fyrir bankann og jafnar tekjuflæði við mismunandi efnahagsaðstæður. Stór fyrirtækjaviðskipti, ráðgjafarviðskipti og miðlunarviðskipti vógu þyngra á síðasta ári vegna almennt aukinna viðskipta sem og vegna sölu bankans á stórum eignarhlutum eins og HB Granda og Landfestar. Telja verður líklegt að þessi hluti bankaviðskipta, sem almennt flokkast undir fjárfestingarbankastarfsemi, muni fara vaxandi og verða styrkari tekjustoð í rekstri bankans. Afkoma

Þessarar starfsemi verður þó væntanlega alltaf sveiflukenndari en af hefðbundinni viðskiptabankastarfsemi.

Mynd 5

Heimild: Arion banki

Kostnaðarsamt bankakerfi

Bankakerfið hér á landi er stórt og kostnaðarsamt í alþjóðlegum samanburði. Fleiri starfsmenn vinna í íslenska fjármálakerfinu en víða erlendis, sé miðað við höfðatölu. Líklegt er að aukin hagræðing verði á næstu árum. Mögulega er þó ekki hægt að ná fram sömu hagræðingu og víða annars staðar, sökum fámennis.

Starfsemi í einu hagkerfi

Staða bankans á innlendum markaði er sterk, en lítil starfsemi er erlendis. Sökum þessa er bankinn nánast alfarið háður innlendum viðskiptum um tekjumyndun. Árangur bankans fer því nánast alfarið eftir efnahagsaðstæðum og vaxtarmöguleikum á Íslandi. Alþjóðleg starfsemi bankans gæti dregið úr áhættu og bætt lánshæfismat. Ekki er líklegt að vilji sé til, eða möguleiki á, að dreifa áhættu með því að sækja inn á nýja markaði erlendis í bráð nema í smærri skrefum t.d. eins og kaup Valitors á danska félaginu AltaPay, auk þess sem fjármagnshöft setja verulegar skorður á erlenda starfsemi.

Höfuðborgarsvæðið er stærsta og mikilvægasta markaðssvæði bankans. Um 70% íbúa Íslands búa á þessum hluta landsins og um 97% af 360 stærstu fyrirtækjunum hafa höfuðstöðvar sínar á höfuðborgarsvæðinu. Útibú bankans eru nú 23 og staðsett víða um land, þar af 8 á höfuðborgarsvæðinu. Útibúum hefur fækkað um 16 frá stofnun bankans. Dreifðari starfsemi um landið dregur að hluta úr áhættu en en ekki eins mikið og starfsemi erlendis.

Væntingar um afkomustöðugleika góðar

Reitun telur bankann eiga góða möguleika á því að viðhalda góðri og stöðugri afkomu.

Skipulag og áhættuvilji

Hluthafar bankans eru tveir, annars vegar skilanefnd Kaupþings, sem á 87% í gegnum dótturfélag sitt Kaupskil ehf., og hins vegar ríkissjóður, sem á 13% en Bankasýsla ríkisins fer með eignarhlutinn. Þetta eignarhald er með sérstöku samþykki Fjármálaeftirlitsins. Telja verður víst að nýir hluthafar komi að bankanum á næstu árum en dreifðara eignarhald myndi styrkja bankann og væri jákvætt skref í þróun hans. Svona eigendafyrirkomulag hefur að öllu jöfnu neikvæð áhrif á lánshæfismat.

Tímabundnir eigendur

Ekkert bendir til annars en að núverandi hluthafar stefni á að hámarka virði bankans. Það getur verið kostur að hafa fáa en öfluga eigendur ef fyrirtæki lenda í vandræðum. Komið hefur fram opinberlega að núverandi hluthafar líti alfarið á sig sem tímabundna eigendur og stefni á að selja hlut sinn á komandi árum.

Hefðbundið stjórnskipulag

Stjórnskipulag bankans er með svipuðum hætti og almennt tíðkast á Íslandi. Stjórn bankans er skipuð sjö aðalmönnum og þremur varamönnum. Kaupskil tilnefnir sex af sjö aðalmönnum og ríkið tilnefnir þann sjöunda. Þeir eru kosnir á aðalfundi í samræmi við hlutafélagalög. Við val á stjórnarmönnum er stuðst við leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja¹ en samkvæmt þeim skal meirihluti stjórnarmanna vera óháður félaginu og að minnsta kosti tveir stjórnarmenn (í fimm manna stjórn) óháðir stórum hluthöfum félagsins. Í reglubók bankans hefur stjórn ákveðið að innleiða þau viðmið sem birt eru í áðurgreindum leiðbeiningum.

Virk stjórn

Stjórn bankans ber endanlega ábyrgð á heimildum til töku lausafjár- og markaðsáhhættu sem og að ákvarða stefnu hans varðandi áhættumælikvarða og fjármagnsskipan. Stjórnin fer yfir áhættumat bankans, innri reglur og heimildir með reglulegum hætti. Stjórnarmenn sitja í endurskoðunar- og áhættunefnd (e. Board Audit and Risk Committee), lánanefnd stjórnar (e. Board Credit Committee) og starfskjaranefnd.

Skýrslugerð og gagnsæi

Endurskoðunarfyrirtækið Ernst & Young ehf. eru kjörnir endurskoðendur bankans. Reikningsskil eru í samræmi við alþjóðlega reikningsskilastaðla (IFRS) varðandi framsetningu og innihald. Það gerir samanburð við erlenda banka auðveldari auk þess sem Basel II reglurnar hafa verið innleiddar á Íslandi og Basel III reglurnar eru í farvatninu. Bankinn útbýr og birtir opinberlega fjögur uppgjör á ári þar sem tólf mánaða uppgjör er endurskoðað en sex mánaða uppgjör er kannað. Bankinn birti vorið 2013 í fyrsta sinn áhættuskýrslu í samræmi við 3. stoð Basel II reglanna. Birting skýrslunnar hefur jákvæð áhrif á lánshæfismatið.

Lán til tengdra aðila

Lán til tengdra aðila drógust töluvert saman á milli ára og eru nú 13,7% af eignfjárgrunni A en hlutfallið var 26,9% í árslok 2013. Lækkunin styrkir lánshæfismat bankans. Til tengdra aðila teljast stórir hluthafar, stjórn og helstu stjórnendur og hlutdeildarfélag, þ.e. þegar eignarhlutur Arion banka er 20-50%. Lánveitingarnar eru nánast að öllu leyti til hlutdeildarféлага bankans. Hátt hlutfall lánveitinga til tengdra aðila hefur neikvæð áhrif á lánshæfismat þar sem flóknari hagsmunir geta legið að baki úrvinnslu og innheimtu slíkra lána.

Áhættuvilji

Arion banki hefur lagt áherslu á að draga úr áhættu frá stofnun. Innlendir afleiðumarkaðir eru þó óskilvirkir eftir hrun fjármálakerfisins og takmarkað aðgengi er að erlendum afleiðumörkuðum. Á síðustu árum hefur mikil vinna farið í endurskipulagningu útlána sem dregur úr áhættu útlánasafnsins. Áhættuvilji er meðal annars metinn út frá heimildum starfsmanna til stöðutöku á markaði og markaðsáhhættu bankans. Markaðsáhhætta skiptist í vaxta-, hlutabréfa- og gjaldmiðlaáhhættu sem hér verður fjallað nánar um.

¹ Leiðbeiningar um stjórnarhætti fyrirtækja eru gefnar út af Viðskiptaráði Íslands, Nasdaq OMX og Samkeppniseftirlitinu

Vaxtaáhhætta

Vaxtaáhhætta myndast vegna ójafnvægis í meðaltíma vaxtaberandi eigna og skulda. Vaxtaáhhætta bankans hefur aukist á milli ára og skýrist það að megninu til af auknum verðtryggðum útlánnum sem eru yfirleitt á föstum vöxtum í lengri tíma.

Bankinn er að stórum hluta fjármagnaður með innlánnum. Stór hluti þeirra er óbundinn eða bundinn í stuttan tíma og vextir breytilegir. Útlán bankans eru að miklu leyti löng verðtryggð lán með föstum vöxtum. Íbúðalán eru að miklu leyti fjármögnuð með sértryggðum skuldabréfum sem dregur úr vaxtaáhhættu.

Verðbólguáhhætta er hluti af vaxtaáhhættu og er tilkomin vegna misvægis á milli verðtryggðra eigna og skulda. Verðtryggingarjöfnuður jókst um 17 ma.kr. á milli ára og var jákvæður um 85 ma.kr. í árslok 2014.

Reitun telur að um tímabundið misræmi sé að ræða og að bankinn vinni að auknu samræmi eigna og skulda, með tilheyrandi lækkun vaxtaáhhættu.

Hlutabréfaáhhætta

Bankinn á bæði skráð og óskráð hlutabréf og skuldabréf. Bankinn eignaðist stóran hluta hlutabréfanna í kjölfar hrunsins þegar hann tók yfir eða eignaðist hluta í félögum sem ekki gátu staðið við skuldbindingar sínar. Hluti þessara eigna er því tilkomin vegna þeirrar endurskipulagningarvinnu sem átt hefur sér stað en endurspeglar ekki endilega áhættuvilja bankans. Á undanförunum mánuðum hefur bankinn selt margar af þessum stærri hlutabréfaeignum sínum að hluta eða öllu leyti s.s. í HB Granda, Landfestum og Reitum.

Í skýrslum til Fjármálaeftirlitsins (eiginfjárskýrslum, COREP) er hlutabréfaáhhætta vegna eigna í fjárfestingabók skilgreind sem útlánaáhhætta en ekki markaðsáhhætta. Við gerð lánshæfismats er hlutabréfaáhhætta í fjárfestingabók þó skilgreind sem markaðsáhhætta.

Gjaldmiðlaáhhætta

Gjaldmiðlaáhhætta er hættu á tapi vegna óhagstæðra hreyfinga á erlendum gjaldmiðlum. Gjaldmiðlaáhhætta bankans er tilkomin vegna ójafnvægis milli eigna og skulda í erlendum myntum. Gjaldmiðlamisræmi bankans jókst á milli ára og nam hrein staða í árslok 18,9 mö.kr.

Að mati Reitunar er markaðsáhhættan innan eðlilegra marka, í hlutfalli af eiginfjárpætti A.

Eftirlitskerfi, verklag og heimildir

Starfsaðferðir og kerfi innan bankans uppfylla kröfur til nauðsynlegs eftirlits og effirlygni við áhættustjórn bankans. Arion banki yfirtók kerfi og ferla frá Kaupþingi og hefur aðlagð þá að breyttum banka og auknum kröfum eftirlitsaðila og stjórnenda bankans. Eftirlit með þróun lánasafns og útlánaákvörðunum hefur verið eftt umtalsvert. Eftirlitskerfi bankans skiptist í innri endurskoðun, áhættustýringu og regluvörslu.

Innri endurskoðun

Innri endurskoðun er sjálfstæð eining sem heyrir beint undir stjórn bankans. Hún tekur út áhættupætti og eftirlitskerfi sviða bankans og skilar úttektum sínum til viðkomandi sviða og til Endurskoðunar- og áhættunefndar bankans. Í endurskoðunar- og áhættunefnd sitja þrjú stjórnarmenn auk eins utanaðkomandi aðila sem er óháður bæði bankanum og hluthöfum hans. Endurskoðunar- og áhættunefnd gefur skýrslu til stjórnar og er ábyrg fyrir ársfjórðungslegu mati á almennum gæðum uppgjöra og innri reglum. Innri endurskoðun fundar reglulega með stjórnarformanni bankans og ytri endurskoðanda.

Áhættustýring

Yfirmaður áhættustýringar er framkvæmdastjóri sem heyrir undir forstjóra. Yfirmaður áhættustýringar situr alla fundi endurskoðunar- og áhættunefndar bankans þar sem hann fer yfir mánaðarlega áhættuskýrslu (e. Risk Report) og önnur málefni tengd áhættu bankans.

Yfirmaður áhættustýringar, eða fulltrúi hans, situr alla fundi lánanefndar stjórnar, lánanefndar bankans, (e. Arion Credit Committee) og lánanefndar fyrirtækja (e. Corporate Credit Committee). Áhættustýring situr ekki fundi lánanefnda útibúa (e. Retail Branch Credit Committees) en hefur aðgang að lánsúmsóknum og ákvörðunum. Lánsúmsókn getur verið vísað til lánanefndar bankans af áhættustýringu, fyrir eða eftir afgreiðslu mála, í lánanefndum fyrirtækja og útibúa. Áhættustýring fær til sín lánsúmsóknir fyrir fundi lánanefnda stjórnar og bankans og gefur þeim umsögn.

Regluvarsla

Regluvarsla heyrir undir bankastjóra og fylgist með því að reglum effirlitsaðila og innri reglum bankans sé framfylgt.

Lagaumhverfi og effirlitsstofnanir

Íslensku bankarnir búa allir við sama laga- og effirlitsumhverfi. Tilskipanir framkvæmdastjórnar Evrópusambandsins á sviði fjármála eru innleiddar á Íslandi skv. EES samningnum. Auk ráðuneyta setja Fjármálaeffirlitið, Seðlabankinn og Samkeppniseffirlitið þeim reglur og þrjár síðastnefndu stofnanirnar eru ábyrgar fyrir effirliti. Fjármálaeffirlitið og Seðlabankinn hafa lagt áherslu á að styrkja effirlit með bönkum og aukið eiginfjár- og lausafjárkröfur. Fjármálaeffirlitið hefur lagt aukna áherslu á vettvangsathuganir.

Mikið álag hefur verið á íslenskum dómstólum í kjölfar bankahrunsins sem seinkað hefur endurskipulagningu útlánasafns vegna ágreinings um lögmæti lánsamninga. Ágreiningsmál vegna lánsamninga hafa verið sett í forgang sem flýttir fyrir úrlausn þeirra.

B. HLUTLÆGIR ÞÆTTIR

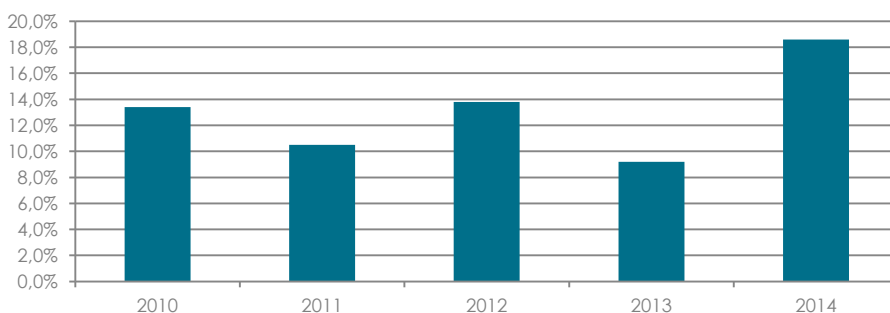
Rekstur og eigið fé

Endurskipulagning bankans tengt yfirtöku útlánasafns frá Kaupþingi er að mestu lokið og ekki gert ráð fyrir að áhrifa gæti í afkomu bankans framvegis nema að litlu leyti. Óvænt niðurstaða yfirstandandi dómsmála gæti þó breytt því.

Arðsemi ágæt þrátt fyrir sterka eiginfjárstöðu

Arðsemi eigin fjár var 18,6% árið 2014 samanborið við 9,2% árið 2013. Almennt betri rekstur er að skila bankanum aukinni afkomu. Bankinn er að auka arðsemi á öllum sviðum rekstrarins samanborið við árið 2013, á meðan kostnaður hefur staðið í stað. Mynd 6 sýnir arðsemi eigin fjár síðustu ára. Eiginfjárstaða bankans er há, eða 26,3% (CET-1 21,8%) sem lækkar arðsemina. Samþykkt var að greiða 45% af hagnaði ársins 2014 í arð en arðgreiðslan hefur ekki neikvæð áhrif á lánshæfismat þrátt fyrir að lækka eiginfjárlutfallið, þar sem eiginfjárstaða bankans er sterk.

Arðsemi eigin fjár

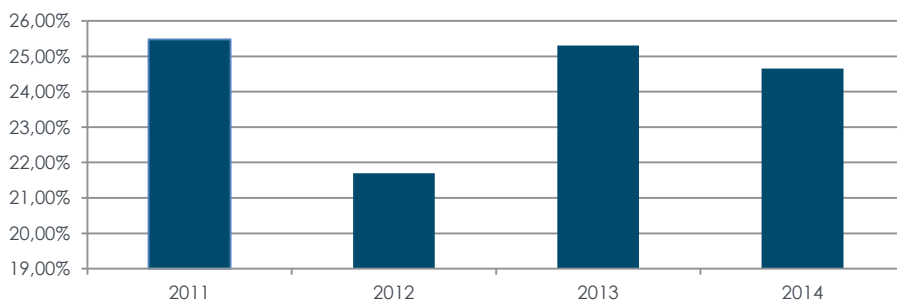
Mynd 6

Heimild: Arion banki

Vaxtamunur var sem fyrr uppistaðan í afkomu bankans en hann var nánast óbreyttur milli ára, 2,9% 2013 sbr. við 2,8% 2014. Vaxtamunur bankans er hár í alþjóðlegum samanburði, en er í samræmi við stærð bankans og þann vaxtamun sem almennt sást áður en útrás íslensku bankanna hófst fyrir alvöru.

Hreinar þóknatekjur jukust töluvert, eða um 19% milli ára en þóknatekjur voru um 24,6% af heildartekjum bankans árið 2014 sem er svipað og á árinu 2013. Á mynd 7 má sjá hlutfall þóknatekna af tekjum síðastliðin ár. Reitun telur að þóknatekjur gætu aukist á næstu árum eftir því sem efnahagslífið styrkist og aðgengi að fjármagni batnar.

Þóknatekjur sem hlutfall af heildartekjum

Mynd 7

Heimild: Arion banki

Kostnaðarhlutfall lækkar á milli ára

Kostnaðarhlutfall bankans lækkaði talsvert á milli ára. Árið 2014 var hlutfallið 50,1% samanborið við 57,3% árið 2013. Kostnaðarhlutfall er einn liður í því að meta skilvirkni bankans. Skýringuna á hækkuninni er að finna í hærrí tekjum frekar en lægri kostnaði en ráðist hefur verið í aðgerðir til lækkunar á kostnaði á síðustu misserum.

Sterkt eiginfjárlutfall

Eiginfjárlutfall bankans er afar sterkt. Í árslok 2014 var eiginfjárlutfall bankans (e. CAR) 26,3% og eiginfjárbáttur A (e. Tier 1) 21,8%. Eiginfjárlutfall bankans hækkaði lítillega frá árinu 2013 þegar það var 23,6%. Eiginfjárstaða bankans hefur styrkst umtalsvert frá stofnun bankans og er verulega yfir kröfum Fjármálaeftirlitsins. Hátt eiginfjárlutfall getur komið niður á arðsemi bankans. Með upptöku innri matsaðferða gæfi eiginfjárpörfin minnkað, sérstaklega þegar lengra líður frá hrúni og hlutfall vandræðalána hefur lækkað. Erlendir bankar sem nota innramatsaðferð við mat á eiginfjárpörf hafa oftast lægra eiginfjárlutfall heldur en íslenskir bankar sem nota staðalaðferð. Eins og sjá má í töflu 2 er eiginfjárlutfall dæmigerðra norræna banka mun lægra en þeirra Íslensku. Kostnaðarhlutfall og vaxtamunur þeirra er einnig mun minni og afskriftareikningurinn er lægri.

Ýmsir áhættuþættir og óvissa eru enn til staðar sem kalla á sterka fjárhagsstöðu bankans eins og áður hefur verið nefnt. Eiginfjárlutfall Arion banka sem og annarra íslenskar banka er hærra en þekkt annarsstaðar í Evrópu. Hinsvegar er gert ráð fyrir almennt hækkandi eiginfjárlutfalli vegna fyrirhugaðra breytinga á Basel III reglunum sem innleitt verður í Evrópu undir CRD IV tilskipuninni. Lágmarks eiginfjárkröfur á kerfislega mikilvæga banka í Sviss mun til að mynda hækka í 19% og 15,5% í Danmörku. Það er því eðlilegt í þessu ljósi að Arion banki og aðrir íslenskir bankar búi við afar sterka eiginfjástöðu þar sem vanskilahlutföll eru enn hærra en í þessum löndum auk þess sem óvissa er tengd losun fjármagnshafna, uppgjöri við þrotabúin og niðurstöðu yfirstandandi dómsmála.

2014	Arion	Íslandsbanki	Landsbankinn	Jyske bank	DnB NOR
Eiginfjárlutfall	26,3%	29,6%	29,5%	15,3%	12,7%
Vaxtamunur	2,8%	3,0%	2,4%	-	1,4%
Kostnaðarhlutfall	50,1%	57,7%	56,0%	61,0%	41,9%
Afskriftareikningur / útlán	3,9%	2,7%	5,4%	4,8%	1,0%

2013	Arion	Íslandsbanki	Landsbankinn	Jyske bank	DnB NOR
Eiginfjárlutfall	23,6%	28,4%	26,7%	16,0%	14,0%
Vaxtamunur	2,9%	3,4%	3,1%	-	1,8%
Kostnaðarhlutfall	57,3%	58,5%	42,9%	57,2%	45,7%
Afskriftareikningur / útlán	4,4%	4,0%	6,5%	3,1%	1,0%

Tafla 2

Heimild: Ársreikningar bankanna

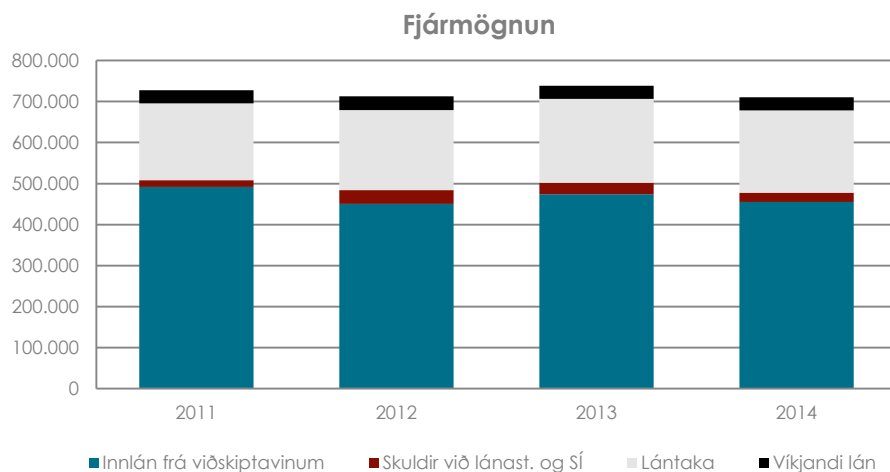
Hlutfall áhættugrunds (e. Risk Weighted Assets) af heildareignum í árslok 2014 var 74,5% og hafði hlutfallið lækkað frá árslokum 2013, úr 76,8%. Hærra hlutfall á að benda til áhættumeiri eigna. Eftir því sem hlutfallið er lægra þarf að binda minna eigið fé sem eykur getu til aukinnar skuldsetningar. Útreikningur byggir á Basel II reglum þar sem skilgreint er mismunandi áhættuvægi fyrir mismunandi eignir. Töluverð umræða hefur farið fram um það hvort þær áhættuvogir sem fram koma í reglunum endurspeglir áhættu með réttum hætti, ekki síst eftir hrúnið 2008, og telja margir að reglurnar hafi átt þátt í aukinni áhættusækni alþjóðlegra banka. Reynt var að bæta þær aðferðir sem settar voru fram í Basel I reglum með útgáfu Basel II reglnanna og færa reglurnar nær þeirri raunverulegri áhættu sem einkennir skuldbindingar innan og utan efnahagsreiknings banka. Þeir erfiðleikar sem

fjármálastofnanir víða um heim lentu í 2008 kölluðu á endurskoðun reglnanna og nú hafa verið kynntar nýjar reglur (e. Basel III) sem fela í sér auknar eiginfjár- og lausafjárkröfur.

Fjármögnun

Aðstæður undanfarinna ára hafa leitt til einsletrar fjármögnunar bankans líkt og annarra innlendra banka. Leiðir til fjármögnunar á markaði hafa verið takmarkaðar undanfarin ár en bankinn vinnur að því að auka fjölbreytni í fjármögnun, t.d. með útgáfu sértryggðra skuldabréfa, víxlaútgáfu og erlendri skuldabréfaútgáfu. Í mars 2015 gaf bankinn út sína fyrstu skuldabréfaútgáfu í evrum á erlendum markaði.

Innlán eru uppistaðan í fjármögnun bankans, sem er á margan hátt gott en einnig fylgja því ókostir þar sem mikið af innlánnum bankans eru óbundin og því er töluvert ójafnvægi í tímalengdum vaxtaberandi eigna og skulda. Innlán drógust saman um 3,6% milli ára og námu bundin innlán 37,4% af heildarinnlánnum bankans í lok árs. Það er töluverð aukning frá árinu 2011 þegar 23% innlána voru bundin. Aukin fjölbreytni í fjármögnun bankans hefur jákvæð áhrif á lánshæfismat. Á mynd 8 má sjá breytingar á fjármögnun bankans síðastliðni fjögur ár.

Mynd 8

Heimild: Arion banki

Innlán

Innlán eru almennt talin vera stöðugri og áhættuminni fjármögnun en lánsfé á markaði. Innlán námu 64,1% af lánsfjármögnun bankans í árslok 2014 og stóðu í stað samanborið við árslok 2014 og 50% af heildarfjármögnun sem er óbreytt frá fyrra ári.

Innlán bankans drógust saman um 3,6% á árinu en hlutfall bundinna innlána jókst úr 42% í 47%. Innlán eru skilgreind bundin ef þau eru ekki laus í 7 daga eða lengur.

Hlutfall innlána á móti útlánnum

Hlutfall innlána af útlánnum til viðskiptavina var 70% í árslok 2014 samanborið við 74% í lok árs 2013 og hefur farið lækkandi síðustu ár. Fyrir hrun var þetta hlutfall í flestum tilvikum á bilinu 25-50% en hafði verið heldur hærra áður en útrás á erlenda markaði hófst. Reitun telur að hlutfall innlána muni lækka og fjármögnun á markaði muni aukast á móti. Forgangur innstæðna gæti þó torvelað markaðsfjármögnun nema með útgáfu sértryggðra skuldabréfa. Hins vegar verður að telja víst að ef bankinn lenti í áhlaupi, sem þurrkaði upp reiðufé, að þá hefði hann full tök á að ná sér í aukin reiðufé með endurhverfum viðskiptum við Seðlabankann. Reitun telur að bankinn ráði vel við erfiðar sviðsmyndir sem lækkað geta laust fé og reiðufé.

Veðsetning eigna

Bætt fjármagnsskipan bankans og betra aðgengi að markaðsfjármögnun mun bæta lánshæfismat hans. Hafa þarf þó í huga að ef mjög stór hluti af bestu eignum bankans verður veðsettur sértryggða skuldabréfasafninu þá getur það minnkað eignagæði þess hluta sem snýr að almennum lánveitendum og innlánseigendum.

Bankinn hefur veðsett hluta af útlánum sínum við lántöku. Samanlagt virði veðsettra eigna nam 233 mö.kr. í árslok 2014 en var um 259 mö.kr. árið 2013. Þau lán sem voru sett að veði voru íbúðalán til einstaklinga, sveitafélagalán og lán til ríkisstofnana. Forgangur innstæðna sbr. þar að lútandi lagasetningu hefur neikvæð áhrif á lánshæfi almennra krafna.

Lausafjárstaða

Færa má rök fyrir því að lausafjávandræði banka, í alþjóðlegu fjármálakreppunni, hafi leitt til brunaútsölu eigna og samdráttar í útlánum sem dýpkuðu kreppuna enn frekar. Alþjóðlegir bankar hafa því lagt aukna áherslu á að lausafjárstaða sé sterk, meðal annars að kröfu effirlitsaðila. Lausafjárstaða Arion banka er góð og hefur jákvæð áhrif á lánshæfismatið.

Horfur á óbreyttri lausafjástöðu til skemmri tíma

Fátt bendir til þess að mikil breyting á lausafjástöðu bankans muni eiga sér stað á næstunni, a.m.k. meðan fjármagnshöft eru til staðar. Nýlegar reglur Seðlabankans byggja á stöðlum fyrir lausafjástýringu og eru hluti af Basel III reglunum. Lausafjærhlutfall (e. liquidity coverage ratio, LCR) er hlutfallið á milli lausafjäreigna og vænts útlæðis næstu 30 daga við álagsaðstæður. Strangari reglur gilda nú um þær eignir sem eiga að geta mætt óvæntu útlæði. Eignirnar þurfa að vera veðhæfar í viðskiptum Seðlabankans, auðseljanlegar og hægt þarf að vera að ákvarða virði þeirra á markaði. Eignirnar mega ekki vera veðsettar og ekki útgefnar af samstæðunni.

Yfir viðmiðum

Lausafjærhlutfall (LCR) Arion banka í árslok 2014 var 254% í erlendum myntum en 174% í heild. Lágmarkskröfur skv. nýjum reglum Seðlabankans eru 100% í erlendum myntum og 80% í heildina, þ.e. samanlagt í íslenskum krónum og erlendum myntum. Viðmið fyrir heildina mun hækka árlega um 10 prósentustig til ársins 2017 þegar það hefur náð 100%.

Jafnframt er vogunarhlutfallið (Leverage ratio) sterkt eða 15,4% þrátt fyrir að vera heldur lægra en hjá hinu innlendu bönkunum. Gert er ráð fyrir að þegar þessu hlutfalli verði komið í gagnið í ársbyrjun 2019 þá muni verða miðað við að það sé að lágmarki 3% Tier 1.

Lausafjárstaða bankans er sterk og hefur bankinn ágæta stöðu til að bregðast við umtalsverðum úttektum innlána.

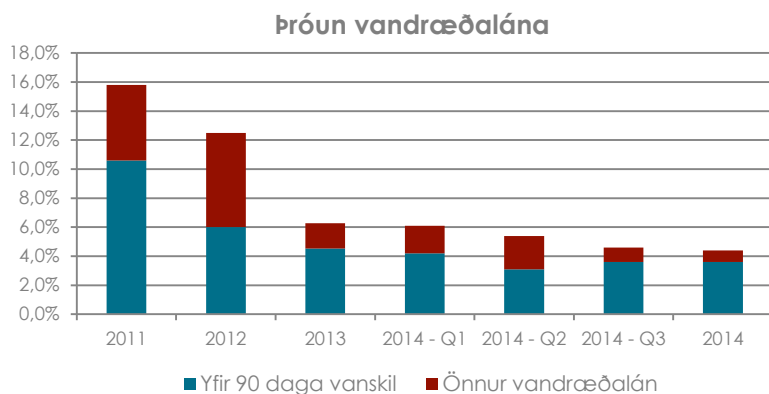
Lausafjárstaða í erlendum myntum

Bankinn gætir þess að vera með sterka lausafjástöðu í erlendum myntum vegna fjármagnshaffta.

Útlánaáhcætta og gæði eigna

Endurskipulagningu útlána bankans er langt komin. Búið er að endurskipuleggja flest lán nema í þeim tilvikum þar sem um lagalegan ágreining er að ræða. Enn ríkir nokkur óvissa um gengistryggð lán og einhverjir lántakendur eru í skjóli umboðsmanns skuldara. Einnig er óvissa með lögmæti verðtryggingar eins og áður hefur verið nefnt.

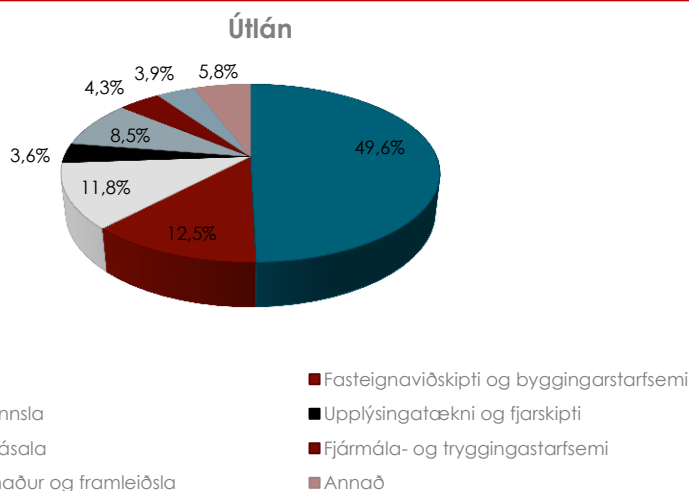
Þróun vandræðalána (e. problem loans) bankans sem hlutfall af heildarútlánnum má sjá á mynd 9 þar er hlutfallinu skipt á milli vanskilalána og annarra vandræðalána. Hlutfall vandræðalána hefur lækkað úr 6,3% í árslok 2013 í 4,4% í árslok 2014.

Mynd 9

Heimild: Arion banki

Í árslok 2014 námu lán til einstaklinga 49,6% lánasafnsins en lán til fyrirtækja námu 50,4%. Árið 2013 námu lán til einstaklinga 48,8%. Mynd 10 sýnir skiptingu útlánasafnsins eftir lántakendum. Hærra hlutfall lánveitinga til einstaklinga með veði í íbúðarhúsnæði styrkir lánasafns bankans og dregur úr áhættu.

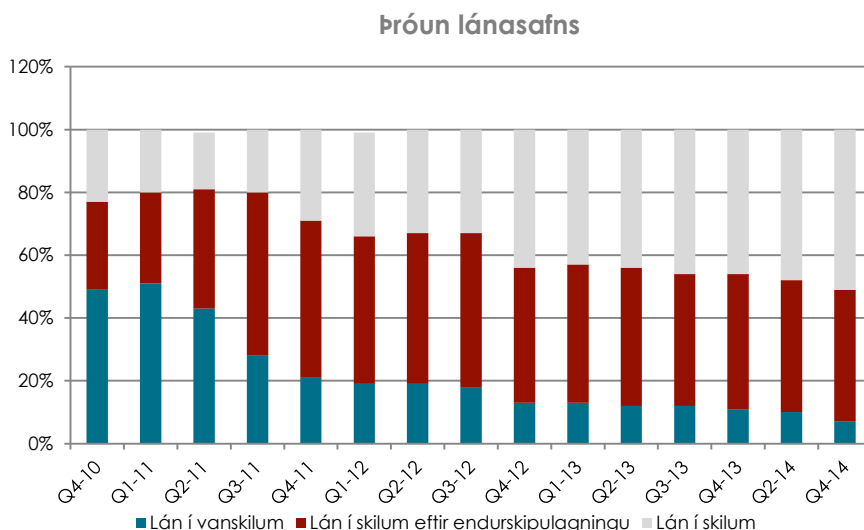

Mynd 10

Heimild: Arion banki

Staða vandræðalána

Reynsla annarra þjóða sýnir að endurskipulagning útlána, í kjölfar fjármálakreppa, tekur langan tíma. Eftir því sem líður á tilheyrir sífellt stærri hluti vandræðalána einstaklingum. Hluti vanskilalána hefur lækkað mikið frá árinu 2010. Á mynd 11 sést ársfjórðungsleg þróun lánasafns Arion banka miðað við LPA (Loan portfolio analysis) mælikvarða Fjármálaeftirlitsins. Auk vandræðalána eru sýnd sérstaklega lán sem farið hafa í gegnum endurskipulagningu og eru í skilum. Áfram er þó svigrúm til að lækka hlutfall vandræðalána þó svo því fari að verða takmörk sett.

Mynd 11
Heimild: Arion banki

Þegar hafist var handa við endurskipulagningu útlána var óvissa fólgin í því hversu mörg fyrirtæki myndu lenda aftur í vanskilum effir að hafa farið í gegnum fjárhagslega endurskipulagningu. Hlutfall þeirra hefur verið lægra en búist var við en vert er að hafa í huga að eðlilegt er að hluti vandræðalána lendi aftur í vanskilum effir endurskipulagningu. Annars væri hugsanlegt að kröfuhafi hefði gefið of mikið effir af kröfum sínum.

Hlutfall vandræðalána getur í sumum tilfellum verið ofmetið. Samkvæmt reglum Fjármálaeftirlitsins skal lán, sem áður hefur verið endurskipulagt, en lendir á ný í vanskilum, skilgreint sem vandræðalán. Lánið skal skilgreint á þann hátt þar til viðskiptavinur hefur greitt af heildarfyrirgreiðslu með eðlilegum hætti sem nemur 4 afborgunum eða í 12 mánuði, hvort sem gerist síðar. Banki hefur þannig hvata til að skilgreina lán ekki í skilum effir endurskipulagningu fyrr en líklegt megi teljast að endurskipulagningin verði varanleg.

Samþjöppun útlána of mikil

Reitun hefur skoðað samþjöppunaráhættu bankans vegna áhættuskuldbindinga og telur að sé enn töluverð. Hún er hinsvegar ágætlega dreifð innan þess hagkerfis sem bankann starfar. Allar líkur eru á að þessi áhætta haldist svipuð á næstu misserum a.m.k. Bankinn starfar aðeins í einu litlu hagkerfi og meðan svo er þá er um allnokkra samþjöppunaráhættu að ræða í alþjóðlegum samanburði. Áhættuskuldbindingar 20 stærstu lántakenda hefur farið hratt lækkandi í hlutfalli af eiginfjárfætti A. Það hefur jákvæð áhrif á lánshæfismatið.

Afskriftareikningur útlána er áfram afar hár í sögulegu og alþjóðlegu samhengi og stendur nú í 4,0% af útlánnum fyrir afskriftir sem er töluverð lækkun frá fyrra ári þegar hlutfallið var 4,7%. Sérstæka framlagið á afskriftareikningnum var 29,2 ma.kr. og það almenna var 4,4 ma.kr. í árslok 2014, sbr. töflu 3. Áfram er líklegt að bankinn þurfi að gera ráð fyrir háum framlögum í sjóðinn en mögulega þó í minna mæli en áður þar sem endurskipulagningu lánasafnsins er nú að miklu leyti lokið og því getur bankinn farið að meta afskriftaþörf á lánagrunni í stað viðskiptagrunnar. Varðandi úrvinnslu þeirra vanskilalána sem effir standa hefur bankinn sett sér skýr markmið og hefur mikinn vilja til að leysa úr þeim málum sem fyrst. Í árslok var vanskilahlutfallið (vanskilalán / útlán fyrir afskriftir) 3,96%. Hlutfallið hefur batnað en er þó enn hátt og hefur neikvæð áhrif á lánshæfismat.

Heildarútlán til viðskiptamanna	2014	2013	Afskriftareikningur útlána	2014	2013
Yfirdráttur og greiðslukort	54.383	50.048	Staða í upphafi árs	29.226	59.781
Víkjandi lán	6.076	531	Framlag ársins	2.906	8.940
Húsnæðislán	282.045	266.168	Afskriftir ársins	-5.937	-36.424
Önnur lán	331.685	383.769	Áður afskrifað	486	914
Útlán án afskriftar.	674.189	626.391	Endurflokkað	0	-3.984
			Staða í lok árs	26.681	29.226
Afskriftar. útlána	-26.681	-29.226	Sértækar afskriftir	22.214	25.126
Útlán með afskriftar.	647.508	635.774	Almennar afskriftir	4.467	4.100
			Samtals	26.681	29.226

Tafla 3

Heimild: Arion banki

Í samanburði við eigið fé bankans að viðbættum afskriftareikningi útlána (AÚ) nema virðisrýnuð lán (virðisrýnuð lán / (eiginfjárgrunnur + AÚ)) 17% sem er lækkun lækkun frá fyrra ári þegar hlutfallið nam tæpum 22%. Eigið fé að viðbættum AÚ sýnir hvert eigið fé hefði verið ef ekki væri búið að leggja í varasjóð vegna væntinga um töpuð útlán og kröfur.

Tafla 4 sýnir sundurliðun útlána og virðisrýnuð lán. Þar sést að áframhaldandi tilfærsla hefur orðið á lánum úr vanskilum í að vera í skilum þó hægt hafi á þróuninni. Þessi flokkun á gæðum útlána miðast við innra flokkunarkerfi bankans.

Virðisrýnuð lán	2014	2013
Sértækar afskriftir	22.214	25.126
Virðism. lán án sért. afskrifta	13.100	18.013
Virðisrýnuð lán	35.314	43.139

Sundurliðun útlána til viðskiptavina	2013	
Hvorki vanskil né virðismetið	586.447	573.365
Í vanskilum, ekki virðismetið	47.964	44.396
Virðismetin lán án afskrifta	13.100	18.013
Heildarútlán til viðskiptam.	647.511	635.774
Afskriftareikningur	26.681	29.226
Heildarútlán fyrir afskriftir	674.192	665.000

Tafla 4

Heimild: Arion banki

Stórar áhættuskuldbindingar

Engar stórar áhættuskuldbindingar eru umfram 25% lögbundið hámark. Stærsta áhættuskuldbindingin er 14% af eiginfjárgrunni og samtals eru 2 hópar tengdra viðskiptavina með áhættuskuldbindingu umfram 10% viðmiðið. Samtala stórra áhættuskuldbindinga er 25% án trygginga en 24% að teknu tilliti til trygginga. Lögbundið hámark samtölu stórra áhættuskuldbindinga er 400% af eiginfjárgrunni en innri reglur bankans miða þó við lægra hlutfall.

C. UTANAÐKOMANDI STUÐNINGUR

Seðlabankinn sem lánveitandi til þrautavara

Losun gjaldeyrishafta í hæfilegum áföngum ætti ekki að koma hart niður á bankanum meðan hann er með sterka lausafjárstöðu. Einnig hefur Seðlabankinn lýst því yfir að hann sé reiðubúinn að grípa til nauðsynlegra aðgerða til þess að mæta neikvæðum áhrifum á lausafjárstöðu einstakra stofnana og kerfisins í heild meðan losað er um fjármagnshöftin, í samræmi við hefðbundið hlutverk bankans í lausafjárstýringu og sem lánveitanda til þrautavara.

Allar líkur eru því á að Seðlabankinn geti varið bankana komi til mikils útstreymis þar sem aðallega yrði um krónur að ræða. Væru bankarnir með meira af erlendum lánum væri erfiðara að bregðast við á tímum þar sem erfitt er að sækja erlend lán, jafnvel fyrir ríkissjóð.

Rekstur, efnahagur og kennifölur

Rekstrarreikningur	2014	2013
Vaxtatekjur	50.872	56.867
Vaxtagjöld	-26.652	-33.067
Hreinar vaxtatekjur	24.220	23.800
Þóknatekjur	18.447	16.443
Þóknagjöld	-5.138	-5.220
Hreinar þóknatekjur	13.309	11.223
Hreinar fjármunatekjur (gjöld)	6.477	3.441
Hreinn gengishagnaður(tap)	813	-1.766
Áhrif hluteildarféлага	3.498	1.986
Aðrar rekstrartekjur	5.673	5.664
Rekstrartekjur	53.990	44.348
Laun og launatengd gjöld	-13.979	-13.537
Stjórnunarkostnaður	-9.532	-8.398
Framlag í Tryggingasjóð innstæðueigenda og fjárfesta	-829	-791
Afskriftir	-2.034	-1.788
Annar rekstrarkostnaður	-668	-881
Hrein virðisbreyting	2.135	-680
Hagnaður fyrir skatta	29.083	18.273
Tekjuskattur	-4.679	-3.143
Bankaskattur	-2.643	-2.872
Hagnaður ársins af áframhaldandi starfsemi	21.761	12.258
Hagnaður (tap) af aflagðri starfsemi, að frádregnum tekjuskatti	6.833	399
Hagnaður ársins	28.594	12.657
Önnur heildarafkoma		
Þýðingarmunur vegna erlendar starfsemi	-5	-2
Samtals heildarafkoma ársins	28.589	12.655
Óþynntur og þynntur hagnaður ársins á hlut	10,82	6,31

Efnahagsreikningur	2014	2013
Eignir		
Handbært fé og innstæður hjá Seðlabanka Íslands	21.063	37.999
Útlán og kröfur til lánastofnanir	108.792	102.307
Útlán og kröfur til viðskiptavina	647.508	635.774
Skuldabréf og skuldageringar	66.466	62.171
Hlutabréf og eiginfjárgeringar með breytilegum tekjum	25.232	17.449
Afleiðusamningar	1.026	1.070
Verðbréf til áhættuvarna	9.104	5.851
Fjárfestingar í fastafjármunum	6.842	28.523
Fjárfestingar í hlutdeildarfélögum	21.966	17.929
Varanlegir rekstrarfjármunir	7.080	6.943
Óefnislegar eignir	9.596	5.383
Tekjuskattsinneign	655	818
Fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi	3.958	10.046
Aðrar eignir	4.448	6.587
Eignir samtals	933.736	938.850
Skuldir		
Skuldir við lánastofnanir og Seðlabanka Íslands	22.876	28.000
Innlán	454.973	471.866
Fjárskuldbindingar á gangvirði	9.143	8.960
Skattskuldir	5.123	4.924
Fastafjármunir til sölu og aflögð starfsemi	0	567
Aðrar skuldir	47.190	43.100
Lántaka	200.580	204.568
Víkjandi lán	31.639	31.918
Skuldir samtals	771.524	793.903
Eigið fé		
Hlutfé	2.000	2.000
Yfirverðsreikningur hlutafjár	73.861	73.861
Varasjóðir	1.632	1.637
Óráðstafað eigið fé	83.218	62.591
Eigið fé	160.711	140.089
Hlutdeild minnihluta	1.501	4.858
Eigið fé samtals	162.212	144.947
Skuldir og eigið fé samtals	933.736	938.850

Fyrirvarar

Við gerð þessarar greiningar og mats á lánshæfi er gengið út frá því að þau gögn og upplýsingar sem Reitun hefur fengið aðgang að til skoðunar séu sannleikanum samkvæmt og ekki liggja fyrir frekari gögn. Hafi Reitun fengið afhent ljósrit af skjölum gengur Reitun út frá því að þau séu í samræmi við frumrit viðkomandi skjala og ekki hafi verið gerðir neindir viðaukar eða breytingar á þeim eftir á. Þá er gengið út frá því að allar undirritanir á skjöl og samninga sem Reitun hefur fengið aðgang að séu réttar og skuldbindandi fyrir félagið.

Þær skoðanir og spár sem hér koma fram eru byggðar á almennum upplýsingum og mögulega trúnaðarupplýsingum sem Reitun hefur undir höndum þegar matið er ritað. Helstu heimildir eru ársskýrslur og ýmis gögn frá þeim aðila sem verið er að meta, s.s. lánasamningar, starfsreglur og fjárhagslegar sundurliðanir auk annarra upplýsinga sem og annarra aðgengilegra opinberra upplýsinga sem birst hafa í fjölmiðlum og á öðrum vettvangi sem félagið telur áreiðanlegar. Reitun ábyrgist þó ekki áreiðanleika eða nákvæmni upplýsinganna og ber enga ábyrgð á áreiðanleika upplýsingaveitna sem stuðst er við. Upplýsingar í umfjöllun eru einungis birtar í upplýsingarskygni og þær ber ekki að skoða sem tilboð neinn hátt og þær skulu ekki nýttar á þeirri forsendu að um sé að ræða ráðleggingar vegna fjárfestinga í fjármálagerningum. Fjárfestar eru eindregið hvattir til að afla sér sjálfstæðra ráðlegginga eigin ráðgjafa áður en fjárfest er í fjármálagerningum, s.s. vegna lagalegrar eða skattalegrar stöðu sinnar. Reitun og starfsfólk Reitunar bera ekki ábyrgð á viðskiptum sem byggð eru á þeim upplýsingum og skoðunum sem hér eru settar fram.

Þrátt fyrir að þess sé sérstaklega gætt að upplýsingarnar séu réttar og nákvæmar þegar þær eru settar fram getur Reitun, eða starfsmenn Reitunar ekki borið ábyrgð á villum. Mat á upplýsingum endurspeglar skoðanir Reitunar á þeim degi sem þær eru settar fram, en þær geta breyst án fyrirvara. Hvorki Reitun né stjórnendur eða starfsmenn félagsins bera ábyrgð á beinu eða óbeinu tjóni sem hlýst af upplýsingum sem finna má í þessu mati eða dreifingu slíkra upplýsinga.

Sérstök athygli er vakin á því að áætlanir og spár geta breyst fyrirvaralaust á jákvæðan eða neikvæðan hátt og eru háðar utanaðkomandi óvissu og breytum sem gjarnan eru ekki á valdi Reitunar. Reitun og starfsmenn félagsins taka ekki ábyrgð á því ef að lánshæfismat einstakra útgefanda sem félagið hefur metið og gefið einkunn á breytist. Reitun ábyrgist ekki að gera breytingar á þeim upplýsingum sem birtar eru í skýrslunni ef forsendur þeirra breytast eða ef í ljós kemur að þær eru rangar eða ónákvæmar.

Reitun, starfsmenn Reitunar, stjórnarmenn eða aðilar tengdir Reitun kunna að eiga hagsmuna að gæta varðandi einstök félög sem greiningar, verðmatsskýrslur og annað útgáfuefni Reitunar lýtur að hverju sinni. Hagsmunir kunna að vera ýmsir t.d. sem hluthafar eða ráðgjafar, eða hagsmunir sem lúta að annarri veittri þjónustu. Útgefandi verðbréfa sem metin eru greiðir Reitun fyrir þá þjónustu. Verðmöt og greiningar eru engu að síður unnin sjálfstætt af Reitun.

Reitun á allan höfundarrétt að upplýsingum í skýrslunni. Óheimilt er með öllu að dreifa þeim upplýsingum sem finna má í matinu eða nýta þær með öðrum hætti án heimildar Reitunar.